

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Viery Petrikovej a JUDr. Jozefa Kolcuna, v právnej veci žalobcu **J. H.**, bývajúceho v Z., zastúpeného JUDr. B. M., so sídlom v N., proti žalovanej **B. H.**, bývajúcej v M., zastúpenej Mgr. R. K., advokátom v Ž., **o zaplatenie 3 950,08 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 21 C 110/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 29. septembra 2010 sp.zn. 6 Co 256/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **z a m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej trovy dovolacieho konania v sume 178,20 € na účet Mgr. R. K. do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom z 8. decembra 2009 č.k. 21 C 110/2008-136 v spojení s opravným uznesením z 8. júna 2010 č.k. 21 C 110/2008-167 uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi 3 950,08 € so 7,5 % úrokom z omeškania z tejto sumy od 30. októbra 2008 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Taktiež uložil žalovanej zaplatiť žalobcovi trovy konania v sume 1 479,67 € na účet právneho zástupcu JUDr. B. M. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že peňažné prostriedky vo výške 3 950,08 €, ktoré sa nachádzali na podnikateľskom účte žalobcu a ktoré vybrala žalovaná bez súhlasu žalobcu, boli súčasťou podniku, ktorý patril žalobcovi a neboli súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Iba žalobca ako podnikateľ mohol

samostatne rozhodnúť o tom, aká časť výnosov a zisku bude použitá na jeho osobnú spotrebu, resp. na osobnú spotrebu manželov. Až na základe rozhodnutia podnikateľa sa takto vyčlenené finančné prostriedky stávajú súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uvedené platí aj v prípade, že žalovaná mala oprávnenie disponovať s finančnými prostriedkami na predmetnom podnikateľskom účte. Keďže žalovaná vybrala z podnikateľského účtu žalobcu bez jeho súhlasu peňažné prostriedky vo výške 3 950,08 €, na výzvu ich v stanovenej lehote nevrátila, súd žalobe vyhovel a priznal žalobcovi aj nárok na zaplatenie úrokov z omeškania podľa ustanovenia § 517 Občianskeho zákonníka, v nadväznosti na ustanovenie § 3 Nariadenia vlády č. 87/1990 Zb. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Žiline rozsudkom z 29. septembra 2010 č.k. 6 Co 256/2010-187 rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol a uložil mu povinnosť zaplatiť žalovanej trovy konania vo výške 1 450,87 € na účet jej právneho zástupcu do 3 dní. Dospel k záveru, že okresný súd dostatočne zistil skutkový stav veci, no nesprávne ju právne posúdil. Poukazujúc na ustanovenie § 143 Občianskeho zákonníka zdôraznil, že rozsah bezpodielového spoluvlastníctva manželov môže byť eventuálne modifikovaný len dohodou podľa ustanovenia § 143a Občianskeho zákonníka, no k tomu v prípade účastníkov konania nedošlo. Predpokladom vylúčenia vecí z bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu, že vec podľa svojej povahy slúži výkonu povolania len jedného z manželov je to, že zároveň neslúži i druhému manželovi. Pre úvahu o vylúčení vecí z bezpodielového spoluvlastníctva manželov z dôvodu, že táto podľa svojej povahy slúži výkonu povolania len jedného z manželov, nie je rozhodujúce to, či bola určená pre výkon povolania len jedného z manželov, ale to, či podľa vôle manželov slúžila (mohla slúžiť) obom. Pokiaľ teda určitá vec slúžila (mohla slúžiť) i druhému manželovi či už k výkonu jeho povolania alebo k inému účelu ako k výkonu povolania, resp. obom manželom súčasne, neprichádza do úvahy vylúčenie tejto veci z bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V prejednávannej veci medzi účastníkmi konania nebola sporná skutočnosť, že peniaze, ktoré plynuli na účet žalobcu, (t.j. aj suma 119 000,-- Sk), predstavovali príjmy z nájmu prevádzkovej budovy s.č. X., ktorá bola v čase výberu v spoluvlastníctve žalobcu a žalovanej. Spornou nebola ani skutočnosť, že žalovaná mohla disponovať s peniazmi, ktoré predstavovali príjem z nájmu prevádzkovej budovy s.č. X. a ktoré prichádzali postupne a za trvania manželstva (podľa obsahu

rozsudku Okresného súdu Čadca sp.zn. 4 C 141/2008 účastníci uzavreli manželstvo dňa 11.11.1999) na účet žalobcu. Odvolací súd uzavrel, že peniaze (t.j. veci) nachádzajúce sa na účte žalobcu boli príjmom (výnosom) z nehnuteľnosti, ktorá slúžila obom účastníkom konania ako manželom. Pritom podľa názoru odvolacieho súdu je nerozhodné, či označená nehnuteľnosť bola v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov alebo v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania. Nakoľko žalovaná mala navyše k účtu žalobcu dispozičné oprávnenie (ktoré mohla získať len s jeho súhlasom), odvolací súd mal za to, že podľa vôle účastníkov označené peniaze slúžili obom manželom. Za daného stavu preto nemožno sumu 119 000,-- Sk, ktorú vybrala žalovaná z účtu žalobcu za trvania manželstva vylúčiť z bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to aj v prípade, že sa nachádzali na podnikateľskom účte žalobcu. Ak okresný súd vychádzal v tomto smere z iných právnych úvah, odvolací súd ich považoval za nesprávne. Pokiaľ teda žalobca v prejednávanej veci žiadal, aby mu žalovaná s poukazom na ustanovenie § 126 Občianskeho zákonníka ako výlučnému vlastníčkovi vrátila sumu 119 000,-- Sk, odvolací súd jeho návrh v celom rozsahu zamietol, nakoľko s poukazom na vyššie uvedené skutkové zistenia a právne úvahy žaloba podľa § 126 Občianskeho zákonníka je medzi bezpodielovými spoluvlastníkmi vylúčená. Za danej situácie nebolo potrebné zaoberať sa prípadnou námietkou započítania nároku žalovanej na zaplatenie alikvotnej časti nájomného. Napokon aj samotná žalovaná (ako to vyplýva z jej odvolania) túto námietku nepovažovala ani za započítanie, ani za vzájomný návrh proti žalobcovi.

Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalobca dovolaním. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 236 ods. 1 a § 238 ods. 1 O.s.p. a jeho dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p., pretože odvolací súd vec nesprávne právne posúdil. Poukázal na ustanovenia § 143, § 118 ods. 1, § 126, § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2, § 5 ods. 1, 2, 3 Obchodného zákonníka, § 2, § 10 ods. 1, 2, § 32 ods. 1 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, na čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, 4, čl. 47, čl. 152 Ústavy Slovenskej republiky, na § 1, § 3, § 6, § 132, § 153 ods. 1, § 154 ods. 1 O.s.p. a uzavrel, že nesprávne právne posúdenie veci vidí v tom, že súd nesprávne vyložil na prejednanú vec uplatnené ustanovenia § 143 a § 126 Občianskeho zákonníka. Podnik, prostredníctvom ktorého žalobca ako fyzická osoba vykonáva podnikateľskú činnosť, má povahu veci rýdzo osobnej povahy, pretože slúži na základe iba jeho rozhodnutia jeho osobnej potrebe pri výkone podnikania a taktiež preto, lebo tento podnik prevádzkoval ešte pred uzavretím manželstva. Účet

a finančné prostriedky tvorili súčasť podniku žalobcu a žalovaná nepreukázala vzťah k žalobcom vykonávanej zárobkovej činnosti vykonávaním živnosti. Až čistý zisk z tejto činnosti by patril do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Uplatnený nárok je predmetom výlučného vlastníctva žalobcu spojeného s podnikom, prostredníctvom ktorého vykonáva svoje živnostenské podnikanie. Žalovaná disponuje vybratými finančnými prostriedkami bez právneho dôvodu. Žalobca navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, aby potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa.

Žalovaná navrhla dovolanie zamietnuť, pretože odvolací súd vo veci správne rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale aj v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným

sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Dovolateľ žiadnu z týchto vád nenamietal a jej existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá za rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie veci je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Posúdiť, či je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu so zreteľom na uplatnený dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm.c/ O.s.p.), obsahovo konkretizovanému dovolacími námietkami správny (§ 243b ods. 1 O.s.p.), znamená v danom prípade preskúmať opodstatnenosť odvolacím súdom vysloveného právneho názoru, že peniaze (t.j. veci) nachádzajúce sa na účte žalobcu boli príjmom (výnosom) z nehnuteľnosti, ktorá slúžila obom účastníkom konania ako manželom. Nepovažoval pritom za rozhodujúce, či predmetná nehnuteľnosť bola v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov alebo v podielovom spoluvlastníctve účastníkov konania. Žalovaná navyše mala k účtu aj dispozičné oprávnenie, ktoré mohla získať iba so súhlasom žalobcu. Za daného stavu nemožno vylúčiť sumu 119 000,-- Sk, ktorú vybrala žalovaná z účtu žalobcu za trvania manželstva z bezpodielového spoluvlastníctva manželov a to aj v prípade, že sa nachádzali na podnikateľskom účte žalobcu. Dovolací súd takýto záver odvolacieho súdu považuje za správny.

Podľa ustanovenia § 143 Občianskeho zákonníka v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal

vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka.

Podľa ustanovenia § 143a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka manželia môžu dohodou rozšíriť alebo zúžiť zákonom určený rozsah bezpodielového spoluvlastníctva. Obdobne sa môžu dohodnúť aj o správe spoločného majetku. Dohoda vyžaduje formu notárskej zápisnice.

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku. Podnikanie jedného z manželov ako fyzickej osoby sa považuje za výkon povolania a je jedným zo spôsobov ekonomického zabezpečenia manželov. Výnosy z oddeleného majetku jedného z manželov patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov a rovnako ako mzda z pracovného pomeru vyplácaná jednému z manželov sú najčastejším zdrojom bezpodielového spoluvlastníctva manželov, z ktorého je potom vytváraný spoločný majetok manželov. Z ustanovení Občianskeho zákonníka nevyplýva, že spoločným majetkom by mal byť iba zisk, ktorý predstavuje rozdiel medzi výnosmi z podnikania a nákladmi na podnikanie v súvislosti s ním vynaložené. Nejestvuje žiaden zákonný dôvod, aby akýkoľvek výnos z podnikania manželov bol vylúčený z režimu bezpodielového spoluvlastníctva. Tento záver sa uplatní bez ohľadu na to, či výnosy dosiahnuté podnikateľskou činnosťou podnikateľa, spočívajúce v peňažnom príjme sú podnikateľovi vyplatené v hotovosti alebo sú mu poukázané na účet v bankovom ústave. Napokon aj výnosy z oddeleného majetku jedného z manželov patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

Dovolací súd na vyššie uvedené poukazuje a stotožňuje so skutkovými ako aj právnymi závermi odvolacieho súdu.

So zreteľom na uvedené dovolanie žalobcu smerujúce proti správnomu rozsudku odvolacieho súdu zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešná účastníčka v dovolacom konaní podala návrh na uloženie povinnosti nahradiť jej trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú

poskytol žalovanej vypracovaním vyjadrenia zo 7. februára 2011 k dovolaniu žalobcu (§ 14 ods. 1 písm.b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 141,09 € a náhradu výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné určil vo výške 1/100 výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky), t.j. 7,41 €. Keďže právny zástupca je platcom DPH, súd priznal aj 20 % DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky). Celkovo trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 178,20 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová